

บทคัดย่อ

กฎหมายภาษีอากรนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะที่อำนวยความสะดวกให้แก่รัฐเพื่อให้ครอบคลุมรายจ่ายสาธารณะแล้ว ยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกด้วย ในฐานะที่เป็นหนึ่งในเครื่องมือทางการคลังของรัฐในการแทรกแซงทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐมากที่สุดในระบบกฎหมายภาษีเงินได้ด้วยกัน ทั้งนี้บุคคลก็ถือได้ว่าเป็นหน่วยภาษีที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นหนึ่งในหน่วยธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลให้มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่รัฐและเอื้ออำนวยต่อแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อีกทั้งเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ซึ่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยศึกษาเฉพาะในส่วนของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานภาษีกำไรสุทธิ โดยเป็นการศึกษาตามกฎหมายของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ต้องการพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ และประเทศสิงคโปร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงเวลาที่ผ่านมาอยู่ตลอดเพื่อให้ความสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศของตน ซึ่งหากจะนำบทบัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศสิงคโปร์มาใช้ในประเทศไทยก็ควรมีการศึกษาถึงที่มาและวัตถุประสงค์ของบทบัญญัตินั้นก่อนว่าเพราะเหตุใดประเทศสิงคโปร์จึงบัญญัติไว้เช่นนั้น เพื่อที่จะได้เลือกนำสิ่งที่เหมาะสมกับประเทศไทยมาใช้ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้ในประเทศไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลระหว่างประเทศไทยกับประเทศสิงคโปร์ในส่วนของการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เห็นว่าหลักเกณฑ์ในประเทศสิงคโปร์ที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยซึ่งควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยละเอียดเพื่อนำมาใช้ในประเทศไทยมีดังนี้

- ควรเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในการกำหนดถิ่นที่อยู่ทางภาษีของบริษัทจากเดิมที่ใช้หลักสถานที่จดทะเบียนเพียงหลักเดียวเป็นเพิ่มหลักสถานที่ควบคุมการบริหารการจัดการอีกหลักหนึ่ง ประกอบการพิจารณาถิ่นที่อยู่ทางภาษีของบริษัท

- ในการตีความเบี้ยปรับและหรือเงินเพิ่มภาษีอากร ค่าปรับทางอาญา ในมาตรา 65 ตี (6) ควรตีความให้รวมถึงค่าปรับและหรือเงินเพิ่มทางภาษีอื่น และค่าปรับทางอาญาตามกฎหมายอื่นด้วยไม่ใช่แค่เฉพาะตามประมวลรัษฎากรเท่านั้น

- ควรมีการบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ในการหักรายจ่ายเกี่ยวกับเบี้ยประกันชีวิตของกรรมการบริษัท ให้บริษัทสามารถนำเบี้ยประกันชีวิตของกรรมการบริษัทมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้เฉพาะการทำประกันชีวิตนั้นทำขึ้นเพื่อประกันความเสียหายของบริษัทอันเป็นผลมาจากการเสียชีวิตหรือทุพพลภาพของกรรมการ ซึ่งจำนวนเงินที่เอาประกันชีวิตจะต้องมีความสัมพันธ์กับผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการทำงานของผู้นั้น ทั้งผลประโยชน์ที่ได้รับจากการทำประกันชีวิตนั้นจะต้องไม่ถูกมอบให้แก่ผู้ได้รับการทำประกันชีวิตหรือครอบครัวของเขา

- ในการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคา ควรมีการปรับปรุงให้มีการแบ่งประเภทของทรัพย์สินให้มากขึ้นเพื่อให้มีความเฉพาะเจาะจงในประเภทของทรัพย์สิน ทั้งนี้เพื่อให้อายุการใช้งานของทรัพย์สินแต่ละประเภทในการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาสอดคล้องกับอายุการใช้งานจริงของทรัพย์สินประเภทนั้น ๆ

- ในการหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ได้มาจากการเช่าแบบลิสซิ่งประเภท Finance Lease ควรกำหนดให้สามารถหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาได้เช่นเดียวกับการได้ทรัพย์สินมาจากการเช่าซื้อหรือการซื้อขายผ่อนชำระ

- ควรเพิ่มเติมหลักความต่อเนื่องของเจ้าของกิจการ เป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาอนุญาตให้มีการผลขาดทุนสะสมเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ

- ควรพิจารณานำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการนำผลขาดทุนในปีปัจจุบันยกไปหักเป็นรายจ่ายออกจากเงินได้ที่ถูกจกเก็บภาษีไปในปีที่เพิ่งจะผ่านมา (Loss carry back) มาบัญญัติใช้ในประเทศไทยในช่วงที่รัฐบาลมีแนวนโยบายต้องการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วงที่ประเทศประสบกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

- ควรศึกษาการนำหลักเกณฑ์ในระบบการบรรเทาภาระภาษีแบบกลุ่มในรายจ่ายประเภทผลขาดทุนสะสมมาบัญญัติใช้ในประเทศไทย

- ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำรายจ่ายเกี่ยวกับการบริจาคในปีปัจจุบันที่ไม่สามารถหักได้หมด (เนื่องจากถูกจำกัดจำนวนเงินบริจาค) ไปหักเป็นรายจ่ายในปีถัดไป (carry forward)
- ควรเพิ่มหลักเกณฑ์ในการพิจารณาธุรกิจขนาดเล็กที่จะได้รับความช่วยเหลือทางภาษีโดยพิจารณาจากตัวผู้ถือหุ้น และจำนวนผู้ถือหุ้นด้วย เพิ่มเติมจากการพิจารณาเพียงจุดทะเบียนของบริษัทเท่านั้น
- ในการขจัดการะภาษีซ้ำซ้อนในเชิงเศรษฐกิจของบริษัทที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ควรกำหนดให้บริษัทที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยไม่ว่าบริษัทดังกล่าวจะจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือเป็นบริษัท Holding company หรือไม่ ให้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลให้ได้รับการขจัดการะภาษีซ้ำซ้อนในเชิงเศรษฐกิจในระบบ Imputation เช่นเดียวกัน